

STORTINGET

Innst. 523 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 8:89 S (2024–2025)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Helge André Njåstad og Johan Aas om generell bevæpning av norsk politi

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen sikre midlertidig bevæpning av politiet frem til Stortinget har behandlet lovforslag om generell bevæpning av politiet og dette har trådt i kraft.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for Stortinget for å innføre generell bevæpning av politiet.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Sakens dokumenter er tilgjengelig på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens behandling

Justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen har uttalt seg om forslaget i brev av 6. mars 2025. Brevet følger som vedlegg til innstillingen. Komiteen avholdt også muntlig høring om saken 14. mai 2025. Seks instanser møtte til høring.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ragnhild Male Hartviksen, Odd Harald Hovland og Marte Eide Klovning, fra Høyre, Ingunn Foss og Guro Angell Gimse, fra Senterpartiet, Toralf Heimdal og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen og lederen Helge André Njåstad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, og fra Venstre, Ingvild Wetrhus Thorsvik, viser til at Norge historisk sett har hatt et politi som ikke har vært generelt bevæpnet i den daglige tjeneste. Dette følger indirekte av politiloven § 29 annet ledd, der det er presisert at det i våpeninstruksen kan gis bestemmelser om bevæpning. Det kan i våpeninstruksen gis bestemmelser om bevæpning av polititjenestepersoner i daglig tjeneste for et begrenset tidsrom når det anses nødvendig for å håndtere en alvorlig trusselsituasjon (midlertidig generell bevæpning bokstav a). Det kan også gis bestemmelser om bevæpning for et ubegrenset tidsrom når det anses nødvendig for å gi tilstrekkelig beskyttelse av sårbare objekter (punktbevæpning bokstav b), som også kan omfatte patruljering mellom sårbare objekter i et avgrenset område (områdebevæpning).

Komiteen påpeker at det har vært praksis i mange år med fremskutt lagring av våpen i alle politiets patruljebiler, for å sikre rask responstid og god beredskap.

Komiteen kjenner til at spørsmålet om generell bevæpning av politiet har vært utredet og vurdert flere ganger, blant annet i NOU 2017:9 Politi og bevæpning – Legalitet, nødvendighet, forholdsmessighet og ansvarlighet, og i Maktmiddelutvalgets rapport fra 2022 – Poli-

tiets bruk av maktmidler. Utredningen har gitt ulike råd i spørsmålet om generell bevæpning.

Komiteen legger til at politiet siden september 2021 har hatt lov til å bruke elektrosjokkvåpen, noe som har gitt dem tilgang til ytterligere et verktøy i maktpyramiden.

Komiteen viser for øvrig til sine partiers respektive merknader i innstillingen til Prop. 140 L (2024–2025).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen i Prop. 140 L (2024–2025) har fremmet forslag til lovendringer som gir Politidirektoratet hjemmel å beslutte bevæpning. Hjemmelen er ment å være midlertidig. En mer varig regulering skal følge ordinær lovprosedyre på et senere tidspunkt. Disse medlemmer støtter derfor ikke dette representantforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet lenge har ment at det bør innføres en generell bevæpning av norsk politi, og har fremmet forslag om dette i Stortinget flere ganger. Det har bare vært Fremskrittspartiet som har stemt for disse forslagene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet peker videre på at generell bevæpning av politiet også er et standpunkt Politiets Fellesforbund har støttet i over ti år. Slik disse medlemmer ser det, handler dette både om å utstyre politiet med de nødvendige virkemidler for å løse sitt samfunnsoppdrag, og om polititjenestepersonenes egensikkerhet i et kriminalitetsbilde hvor de kriminelle i økende grad er bevæpnet. Disse medlemmer mener utviklingen i kriminalitetsbildet styrker argumentene for en generell bevæpning av politiet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at flere partier nå har snudd i sitt syn på generell bevæpning av politiet, at de omsider har innsett at norsk politi bør ha en generell bevæpning, og at de dermed har inntatt det standpunkt som Fremskrittspartiet lenge har vært alene om. Disse medlemmer mener det er positivt at politiet med det vil få den utrustningen Fremskrittspartiet og Politiets Fellesforbund i mange år har ment at de skal ha.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for Stortinget for å innføre generell bevæpning av politiet.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer at regjeringen har oppfattet de politiske signalene om at det nå er et flertall på Stortinget som går inn for generell bevæpning av politiet, og at de etter påtrykk fra Fremskrittspartiet har påbegynt prosessen med å sikre en midlertidig fast bevæpning av politiet frem til lovverket som sikrer permanent generell bevæpning av politiet, er på plass, jf. det første forslagspunktet i Dokument 8:89 S (2024–2025).

Disse medlemmer viser herunder til spørsmål om dette fra justiskomiteens leder, Helge André Njåstad, til justis- og beredskapsministeren i Stortingets muntlige spørretime den 9. april 2025. Statsråden varslet da at regjeringen kunne fremlegge et lovforslag om dette innen sommeren. Disse medlemmer viser til at dette nå er gjennomført, og at saken om endringer i politiloven § 6 som åpner for at Politidirektoratet kan beslutte at politiet skal ha en generell bevæpning, nå er til behandling i justiskomiteen, jf. Prop. 140 L (2024–2025). Da regjeringen allerede har fulgt opp det første av de to anmodningsvedtakene i representantforslaget i Dokument 8:89 S (2024–2025), ser ikke disse medlemmer noe behov for å fremme dette forslaget på nytt.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for å innføre generell bevæpning av politiet.

Oslo, i justiskomiteen, den 3. juni 2025

Helge André Njåstad

leder

Marte Eide Klovning

ordfører

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
25/1350 - AMN

Dato
06.03.2025

Dokument 8:89 S (2024-2025) - Representantforslag om generell bevæpning av norsk politi Uttalelse

Jeg viser til oversendelse 20. februar 2025 av et representantforslag fra Sylvi Listhaug, Helge André Njåstad og Johan Aas om generell bevæpning av norsk politi (Dokument 8:89 S (2024-2025)).

Politiet er som hovedregel ubevæpnet i den daglige tjeneste, men for å sikre rask responstid og god beredskap, har alle politiets patruljebiler framskutt lagring av våpen. Det følger indirekte av politiloven § 29 annet ledd at politiet er ubevæpnet i den daglige tjeneste. Bestemmelsen åpner for midlertidig bevæpning på bestemte vilkår i henhold til nærmere regulering i våpeninstruksen. Det kan i våpeninstruksen gis bestemmelser om bevæpning av polititjenestepersoner i daglig tjeneste for et begrenset tidsrom når det anses nødvendig for å håndtere en alvorlig trusselsituasjon (midlertidig generell bevæpning - bokstav a). Det kan også gis bestemmelser om bevæpning for et ubegrenset tidsrom når det anses nødvendig for å gi tilstrekkelig beskyttelse av sårbare objekter (punktbevæpning - bokstav b) som også kan omfatte patruljering mellom sårbare objekter i et avgrenset område(områdebevæpning).

Representantene ber regjeringen sikre midlertidig bevæpning fram til Stortinget har behandlet lovforslag om generell bevæpning av politiet og dette har trådt i kraft. Jeg kan ikke forskuttere et lovvedtak fra Stortinget, og må forholde meg til gjeldende regelverk. Våpeninstruksen kapittel 3 gir nærmere regler om når politiet unntaksvis kan bevæpnes. Av § 3-2 nr. 3 følger det at Politidirektoratet (POD), etter samtykke fra departementet, kan beslutte bevæpning i den daglige tjenesten for en periode på inntil tre måneder (midlertidig generell bevæpning), når det ut fra risiko- og sårbarhetsanalyser vurdert opp mot politiets oppgaveløsning anses nødvendig for å sette politiet i stand til å kunne avverge, eller stanse handlinger som vil være særlig

farlig for liv og helse eller viktige samfunnsfunksjoner. Departementet kan samtykke til å forlenge bevæpningen med inntil åtte uker av gangen på samme vilkår.

Det er opp til politiet selv å vurdere om vilkårene for midlertidig generell bevæpning er oppfylt, basert på egne operative vurderinger ut i fra risiko- og sårbarhetsanalyser.

Midlertidig generell bevæpning ble sist iverksatt 8. august 2024 som følge av at Politiets sikkerhetstjeneste (PST) i sin trusselvurdering samme dag beskrev en skjerpet trussel og hevet terrortrusselnivået i Norge fra MODERAT til HØY. Som følge av hevet terrortrusselnivå gjennomførte POD en risiko- og sårbarhetsanalyse, hvor bevæpning ble identifisert som det mest adekvate konsekvensreducerende tiltaket for å kunne avverge eller stanse handlinger som ville være særlig farlig for liv og helse eller viktige samfunnsfunksjoner. POD vurderte at det forelå en "alvorlig trusselsituasjon", jf. politiloven § 29 (2) a og at det ut fra gjeldende trusselnivå var "nødvendig" med bevæpnet politi, jf. politiloven § 29 (2) a. Den 15. november 2024 valgte POD å avslutte den midlertidige bevæpningen da PST dagen før hadde nedjustert trusselnivået fra HØY til MODERAT. Terrortrusselen var tilbake innenfor det som må betegnes som en «ordinær trusselsituasjon», og grunnlaget for å opprettholde midlertidig bevæpning var derfor ikke lenger til stede. Terrortrusselnivået i Norge er ikke endret siden 15. november 2024. Det vil være opp til POD å vurdere når og om det påny blir behov for midlertidig bevæpning.

I representantforslaget er det også foreslått at Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for Stortinget for å innføre generell bevæpning av politiet. En eventuell innføring av generell bevæpning av norsk politi i daglig tjeneste vil kreve et godt og solid kunnskapsgrunnlag. Dette må også vurderes i lys av at det sikkerhetspolitiske trusselbildet og kriminalitetsbildet er i utvikling.

Spørsmålet om generell bevæpning av politiet har vært utredet og vurdert i NOU 2017: 9 *Politi og bevæpning — Legalitet, nødvendighet, forholdsmessighet og ansvarlighet*, og sist i Maktmiddelutvalgets rapport fra 2022 – *Politiets bruk av maktmidler*. Rapporten har vært på høring og departementet jobber med å vurdere og følge opp ulike forslag. Nylig mottok jeg også PODs erfaringer og kunnskap om politiets maktmiddelbruk etter 2022 og fram til i dag. Til sammen vil dette bidra til å gi et godt grunnlag for debatten om generell bevæpning av politiet.

Med hilsen

Astri Aas-Hansen

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur